

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

«Tasdiqlandi»
O'quv ishlarini bo'yicha prorektor
N.A. Abdullayev
2024-yil 12.12.2024

OSIYO MAMLAKATLARI JURNALISTIKASI
FANI BO'YICHA

SILLABUS

(Kunduzgi ta'lim shakli 3-kurslar uchun)

Bilim sohasi:	300 000	-	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	320 000	-	Jurnalistika va axborot
Ta'lim yo'nalishi:	60320100	-	Jurnalistika: xalqaro jurnalistika (Sharq tillari bo'yicha)

Toshkent-2024

Fan sillabusi TDSHU Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jumalistika oliy maktabi 202__-yil “__” __dagi “__”-son majlisida muhokama etilib, tasdiq uchun tavsiya etilgan.

Fan sillabusi TDSHU O'quv-uslubiy kengashining 2024-yil “30” 08 1-son majlisida tasdiqlangan va ta'lim jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan.

Tuzuvchi:

M.Saliyeva - TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jumalistika oliy maktabi f.f.n., dotsenti
R.Elmutarova – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jumalistika oliy maktabi stajor-o'qituvchisi.

Taqrizchilar:

N. Ismatullayeva – Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jumalistika oliy maktabi PhD dotsenti
X. Hamidov – TDSHU, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jumalistika oliy maktabi dotsenti, DSc

TDSHU Sharq xalqlari tillari va adabiyoti
instituti direktori: 2024-yil “04” 09 H.V. Mirzaxmedova
(imzo)

Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro
jumalistika oliy
maktabi boshlig'i: 2024-yil “04” 08 S.T. Mustafayeva
(imzo)

FAN TO'G'RIDAGI MA'LUMOT

Kurs:	Osiyo mamlakatlari jurnalistika
Kurs turi:	Tanlov fan
Kurs kodi:	OSM2602
Yil:	2024/2025
Semestr:	6
Ta'lim shakli:	kundizgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	60
Ma'ruza	12
Amaliy mashg'ulotlar	12
Mustaqil ta'lim	36
Kredit miqdori:	2
Baholash shakli:	5 baholik
Auditoriya va vaqti:	Dars jadvaliga asosan

	Fan maqsadi (FM)
FM1	Talabalarda ta'lim yo'nalishiga mos ravishda Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi asoslari xususida bilim, ko'nikma va malakasini shakllantirish, Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi asoslari fanini o'rganishning asosiy kompetentsiyalari (o'qish, tinglash, yozish va tahlil qilish)ni yetkazishdan iborat.

	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1.	"Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi asoslari" fani

	Ta'lim natijalari (TN)
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Jurnalistika paydo bo'lishi, kelib chiqish tarixi, jurnalistika nazariyasi va tarixiy taraqqiyoti asoslarini o'qitish, o'rganilayotgan faning amaliy va nazariy o'ziga xosligi va xususiyatlari to'g'risida to'liq tushunchaga ega bo'lish;
TN2	Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi paydo bo'lish tarixi; Osiyo mamlakatlari jurnalistikasiga ilmiy tavsifi, shakllari, turlari, usullari, tuzilishi va qonuniyatlari; yozma va og'zaki shakllarini bilishi va ulardan foydalana olishi;

	Ko'nikmalar jihatidan:
TN3	Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi asoslari fanida o'ziga xos qonuniyatlarini o'qitish. Zamonaviy jurnalistikaga qo'shgan hisssasi, o'ziga xos mulqot tizimining xususiyatlarini anglay olish; o'rganilayotgan fan yuzasidan chet ellik mutaxassislar bilan muayyan sohada va umumiy masalalarda jonli mulqot olib borish;
TN4	Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi asoslari fanining o'ziga xosligi to'g'risidagi to'liq tushuncha va ko'nikmasiga ega bo'lish;
TN5	Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi asoslari fanining jurnalist kadrlarni tayyorlashda asosiy ahamiyati;
TN6	Osiyo mamlakatlari jurnalistikasining bugungi kunda dunyoda va Sharq mamlakatlari jurnalistikasida o'ziga xos ahamiyati to'g'risida, talaba o'z bilim va ko'nikmalarini ko'rsata olishi kerak.

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		
M1	Kirish. Osiyo mamlakatlari jurnalistikasiga kirish. Zamonaviy Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi ta'rif, tasnifi	2
M2	Zamonaviy Xitoy jurnalistikasi rivojlanish tamoyillari	2
M3	Zamonaviy Yaponiya jurnalistikasi	2
M4	Zamonaviy Hindiston jurnalistikasi	2
M5	Zamonaviy Arab mamlakatlari jurnalistikasi	2
M6	Turkiya jurnalistikasi (tarixi va tarqiyoti)	2
	Jami:	12
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		
A1	Kirish. Osiyo mamlakatlari jurnalistikasiga kirish. Zamonaviy Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi ta'rif, tasnifi	2
A2	Zamonaviy Xitoy jurnalistikasi rivojlanish tamoyillari	2
A3	Zamonaviy Yaponiya jurnalistikasi	2
A4	Zamonaviy Hindiston jurnalistikasi	2
A5	Zamonaviy Arab mamlakatlari jurnalistikasi	2
A6	Turkiya jurnalistikasi (tarixi va tarqiyoti)	2
	Jami:	12
MT		18
MT1	Zamonaviy Molayziya jurnalistikasi	2

MT2	Indoneziya jurnalistikasi	2
MT3	Koreya jurnalistikasi	2
MT4	Markaziy osiyo mamlakatlari (Azarbayjon, Tojikiston, Qirg'iziston, Turkmaniston, O'zbekiston) jurnalistikasi	2
MT5	Osiyo mamlakatlari OAV tizimida Raqamli jurnalistikaning paydo bo'lishi	2
MT6	Osiyo mamlakatlari jurnalistikasi istiqbollari	2
MT7	Zamonaviy Molayziya jurnalistikasi	2
MT8	Indoneziya jurnalistikasi	2
MT9	Koreya jurnalistikasi	2
	Jami:	36
Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:		
5 baho –“a”lo”		
Fanni to'liq o'zlashtirish	fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;	
Tushunish	fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;	
Gaprish	fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;	
Qo'llash	fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olsa;	
Iste'dodini namoyish etish	berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;	
Aktivlik	konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;	
Ishlash	fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;	
4 baho –“yaxshi”		
Fanni to'liq o'zlashtirish	fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;	
Tushunish	fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;	
Gaprish	fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;	
Qo'llash	fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;	
Iste'dodini namoyish etish	fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;	
Aktivlik	fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa,	
Ishlash	fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;	
3 baho –“Qoniqarli”		

Fanni to'liq o'zlashtirish	fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
Tushunish	fan haqida mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
Gapirish	bayon qilish ravon bo'lmasa;
Qo'llash	fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinmasa;
Iste'dodini namoyish etish	fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
2 baho – "qoniqarsiz"	
Fanni to'liq o'zlashtirish	fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
Tushunish	fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
Gapirish	fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
Qo'llash	fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
Iste'dodini namoyish etish	fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
Aktivlik	fanni bilmasa.
Joriy va Oraliq nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabning bilimni baholash tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi. Yakuniy nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabning bilimni baholash o'quv mashg'ulotlarini olib bormagan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi. Tegishli fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi yakuniy nazorat turini o'tkazishda ishtirok etmaydi. Talaba tegishli fan bo'yicha yakuniy nazorat turi o'tkaziladigan muddatga qadar oraliq nazorat turini topshirgan bo'lishi shart. Bir fanga ajratilgan auditoriya soatining 25 foizini va undan ortiq soatni sababsiz qoldirgan yoki oraliq nazorat turini topshirmagan, yohud ushbu nazorat turi bo'yicha "2" (qoniqarsiz) baho bilan baholangan talaba ushbu fandan chetlashtirilib, yakuniy nazoratga kiritilmaydi hamda mazkur fan bo'yicha tegishli kreditlarni o'zlashtirmagan hisoblanadi. Yakuniy nazorat turiga kiritilmagan yoki kirmagan, shuningdek, ushbu nazorat turi bo'yicha qoniqarsiz baho olgan talaba akademik qarzidor hisoblanadi. Akademik qarzidor talabalar ta'vil vaqtida yoki keyingi semestrlar mobaynida tegishli fanlardan o'zlashtirilmagan kreditlar miqdoriga mos ravishda bazaviy to'lov-kontrakt miqdoridan kelib chiqqan holda to'lovni amalga oshirgandan so'ng o'zlashtirilmagan fanlarni o'z hisobidan qayta o'qish huquqiga ega bo'ladi.	

Asosiy adabiyotlar	
1.	An introduction to journalism by Richard K. Sutton & Trevor Johnson. Printed in UK, 2021. – 274. p.
2.	Saliyev M.K., Xudoyeva N.B. Sharq va G'arb mamlakatlari jurnalistikasining rivojlanish tamoyillari. Darslik. – T.: TDSHU 2021. – 215 b.
3.	Saliyeva M.K. Jurnalistika va Ommaviy kommunikatsiya asoslari. Darslik. – T.: "Publishing high future". 2024. – 248 b.
Тавсия қилинадиган қўшимча адабиётлар	
1.	Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023
3.	Ганатюк О.Л. Основы теории коммуникации. – М., КноРус, 2012
4.	Кашкин В.Б. Основы теории коммуникации. – М., 2007.
5.	Конечная В.П. Социология коммуникации. – М., 1997.
6.	Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики. Учебник МГУ. Икар, 2000

Dastur muallifi:	F.f.n. dotsent. Saliyeva Muhabbat Kushanovna
E-mail:	muhabbat2962@mail.ru
Tashkilot:	Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti, "Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro jurnalistika" oliy maktabi